

EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

Bryssel den 11.3.2021
COM(2021) 114 final

2021/0059 (NLE)

Förslag till

RÅDETS BESLUT

om den ståndpunkt som ska intas på Europeiska unionens vägnar beträffande det planerade beslutet av parterna i överenskommelsen om statsstödda exportkrediter

MOTIVERING

1. FRÅGA SOM BEHANDLAS I FÖRSLAGET

Detta förslag avser ett beslut om fastställande av den ståndpunkt som kommissionen ska inta på Europeiska unionens vägnar inom ramen för överenskommelsen om statsstödda exportkrediter (*överenskommelsen*) när det gäller ett planerat beslut om ändring av överenskommelsens bestämmelser om lokala kostnader. I dessa fastställs den maximala procentandel av ett statsunderstött exportkontrakts värde som kan utgöras av varor och tjänster som har sitt ursprung lokalt, dvs. i bestämmelselandet, i motsats till exportlandet eller ett tredjeland. Det planerade beslutet innebär att denna maximala procentandel höjs, vilket skulle ge större flexibilitet i linje med verkligheten på marknaden.

2. BAKGRUND TILL FÖRSLAGET

2.1. Överenskommelsen om statsstödda exportkrediter

Överenskommelsen är ett gentlemen's agreement mellan EU, Förenta staterna, Kanada, Japan, Sydkorea, Norge, Schweiz, Australien, Nya Zeeland och Turkiet som syftar till att tillhandahålla en ram för en ordnad användning av statsstödda exportkrediter. I praktiken innebär detta att lika villkor införs (med konkurrens grundad på de exporterade varornas och tjänsternas kvalitet och pris och inte på de finansiella villkor som erbjuds), samtidigt som arbetet inriktas på att undanröja subventioner och snedvridningar av handelsflöden kopplade till statsstödda exportkrediter. Överenskommelsen trädde i kraft i april 1978 och gäller tills vidare. Den är inte en OECD-akt¹ även om den får administrativt stöd av OECD:s sekretariat.

Överenskommelsen ska uppdateras regelbundet med beaktande av utvecklingen på finansmarknaden och politiska förändringar som påverkar tillhandahållandet av statsstödda exportkrediter. Enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1233/2011² ska riktlinjerna i överenskommelsen tillämpas i unionen och har därmed gjorts rättsligt bindande i EU³. Revideringar av överenskommelsens villkor införlivas i EU-lagstiftningen genom delegerade akter i enlighet med artikel 2 i den förordningen.

2.2. Parterna i överenskommelsen om statsstödda exportkrediter

Europeiska kommissionen företräder unionen vid möten mellan parterna (*parterna*) i överenskommelsen och i parternas skriftliga förfaranden för beslutsfattande. Beslut om alla ändringar av överenskommelsen fattas med konsensus. Unionens ståndpunkt antas av rådet och diskuteras av medlemsstaterna i rådets arbetsgrupp för exportkrediter⁴.

I artikel 62 i överenskommelsen föreskrivs att parterna regelbundet ska se över hur överenskommelsen fungerar. Vid översynen ska parterna bland annat granska anmälningsförfaranden, tillämpningen av det differentierade diskontosystemet samt dess sätt att fungera, bestämmelser om och förfaranden för bundet bistånd, matchningsfrågor, tidigare ingångna åtaganden och möjligheten till att utöka antalet parter i överenskommelsen.

¹ Enligt definitionen i artikel 5 i OECD-konventionen.

² Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1233/2011 av den 16 november 2011 om tillämpningen av vissa riktlinjer för statsstödda exportkrediter och om upphävande av rådets beslut 2001/76/EG och 2001/77/EG (EUT L 326, 8.12.2011, s. 45).

³ Äldre versioner av OECD-överenskommelsen har tidigare införlivats i EU-lagstiftningen genom rådsbeslut.

⁴ Rådets beslut om inrättande av en arbetsgrupp för samordning av politiken för kreditförsäkringar, kreditgarantier och finansiella krediter (EGT 66, 27.10.1960, s. 1339).

2.3. Den akt som planeras av parterna i överenskommelsen om statsstödda exportkrediter

Vid det 141:a mötet mellan parterna i överenskommelsen som ägde rum i juni 2019 diskuterades ett utkast till förslag från EU om att öka statsstödet till lokala kostnader. Utkastet till förslag mottogs väl med positiva reaktioner från andra deltagare, men en delegation avvaktade med sin ståndpunkt och bad EU att lämna ytterligare bakgrundsinformation och förtydliganden.

Vid det följande mötet mellan parterna i överenskommelsen i november 2019 diskuterades återigen en ökning av statsstödet till lokala kostnader. Diskussionen gällde eventuella ändringar av utkastet till förslag, bland annat begränsning av täckningen vad gäller lokala kostnader till specifika sektorer eller länder. Deltagarna nådde dock inte samsyn och diskussionerna sköts upp till kommande möten. Vid det 144:e mötet mellan parterna i överenskommelsen i juni 2020 lade den delegation som inte stödde EU:s utkast till förslag fram ett motförslag om stöd till lokala kostnader. Detta förslag fick inte stöd från andra deltagare, men kompromisslösningar och ändringar för att lösa kvarstående frågor föreslogs och diskuterades.

EU såg över sitt utkast till förslag med beaktande av de synpunkter som framförts vid tidigare möten mellan parterna i överenskommelsen och lade fram ett utkast till kompromissförslag vid det 145:e mötet mellan parterna den 17 november 2020. Några deltagare föreslog smärre ändringar av utkastet till kompromissförslag. Efter viss diskussion uttryckte alla deltagare sitt stöd för utkastet till kompromissförslag i kombination med de föreslagna ändringarna. Parterna i överenskommelsen ska genom skriftligt förfarande anta ett beslut om unionens utkast till kompromissförslag.

3. DEN STÅNDPUNKT SOM SKA INTAS PÅ UNIONENS VÄGNAR

Huvudprinciperna för statsstöd till lokala kostnader anges i artikel 10 i överenskommelsen. I denna föreskrivs att statsstödet till lokala kostnader inte får överstiga 30 % av exportkontraktsvärdet (nationellt innehåll och leverans från tredjeland). Dessa bestämmelser infördes 2006 då den högsta nivån för statsstöd höjdes från 15 % till 30 % av exportkontraktsvärdet. Under de senaste årtiondena har den globala handeln och produktionsmönstren utvecklats avsevärt. Framväxten av globala värdekedjor har förändrat det sätt på vilket exportörerna anskaffar sina varor: företag som brukade ha sin huvudsakliga produktion i ett land optimerar nu sin anskaffning på grundval av kostnadseffektivitet och geografisk tillgänglighet, och en enda färdig produkt är ofta resultatet av tillverknings- och monteringslinor i flera länder. EU:s exportindustri har länge efterlyst större flexibilitet för de lokala kostnaderna. Den nuvarande begränsningen avseende stöd till lokala kostnader medför en konkurrensnackdel för EU:s exportörer i förhållande till exportörer i länder som inte är bundna av överenskommelsen.

Det planerade beslutet om ökat statsstöd till lokala kostnader innebär att den maximala nivån för lokala kostnader höjs till 40 % av exportkontraktsvärdet i höginkomstländer⁵ (landkategori I i överenskommelsen) och till 50 % i medel- och låginkomstländer (landkategori II i överenskommelsen). Bestämmelserna för lokala kostnader i sektorsöverenskommelsen om exportkrediter för förnybara energikällor, begränsning av och anpassning till klimatförändringar samt vattenprojekt, skulle anpassas till bestämmelserna för lokala kostnader i överenskommelsens huvudtext. Dessutom skulle en översynsklausul, enligt vilken

⁵ Enligt Världsbankens årliga definition på grundval av BNI per capita.

en översyn ska äga rum tre år efter ikraftträdandet av de nya bestämmelserna om lokala kostnader, läggas till i överenskommelsen.

Det rekommenderas därför att unionens ståndpunkt ska vara att godkänna det planerade beslutet av parterna i överenskommelsen genom skriftligt förfarande för att öka statsstödet till lokala kostnader.

4. RÄTTSLIG GRUND

4.1. Förfarandemässig rättslig grund

4.1.1. Principer

I artikel 218.9 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (*EUF-fördraget*) föreskrivs att beslut ska antas ”om fastställande av vilka ståndpunkter som på unionens vägnar ska intas i ett organ som inrättas genom ett avtal, om detta organ ska anta akter med rättslig verkan, med undantag av sådana akter som kompletterar eller ändrar avtalets institutionella ram.”.

Begreppet ”akter med rättslig verkan” omfattar akter som har rättslig verkan med stöd av de regler i internationell rätt som tillämpas på organet i fråga. Det omfattar även instrument som inte har bindande verkan enligt internationell rätt, men som är ”ägnade att på ett avgörande sätt påverka innehållet i de bestämmelser som antas av unionslagstiftaren”⁶.

4.1.2. Tillämpning i det aktuella fallet

Den planerade akten kan på ett avgörande sätt påverka innehållet i EU-lagstiftning, nämligen följande: Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1233/2011 av den 16 november 2011 om tillämpningen av vissa riktlinjer för statsstödda exportkrediter och om upphävande av rådets beslut 2001/76/EG och 2001/77/EG. Detta beror på att det i artikel 2 i den förordningen anges att ”[k]ommissionen ska anta delegerade akter enligt artikel 3 för att ändra bilaga II till följd av ändringar av riktlinjerna som parterna i consensusöverenskommelsen kommit överens om”.

Den förfarandemässiga rättsliga grunden för det föreslagna beslutet är därför artikel 218.9 i EUF-fördraget.

4.2. Materiell rättslig grund

4.2.1. Principer

Den materiella rättsliga grunden för ett beslut enligt artikel 218.9 i EUF-fördraget är främst beroende av syftet med och innehållet i den planerade akt avseende vilken en ståndpunkt intas på unionens vägnar. Om den planerade akten har två syften eller två beståndsdelar av vilka det ena syftet eller den ena beståndsdelen kan identifieras som det eller den huvudsakliga, medan det eller den andra endast är av underordnad betydelse, måste det beslut som antas enligt artikel 218.9 i EUF-fördraget ha en enda materiell rättslig grund, nämligen den som krävs med hänsyn till det huvudsakliga eller avgörande syftet eller den huvudsakliga eller avgörande beståndsdelen.

4.2.2. Tillämpning i det aktuella fallet

Det huvudsakliga syftet med och innehållet i den planerade akten rör den gemensamma handelspolitiken. Den materiella rättsliga grunden för det föreslagna beslutet är därför artikel 207 i EUF-fördraget.

⁶ Domstolens dom av den 7 oktober 2014, Tyskland/rådet, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, punkterna 61–64.

4.3. Slutsats

Den rättsliga grunden för det föreslagna beslutet bör vara artikel 207.4 första stycket i EUF-fördraget, jämförd med artikel 218.9 i EUF-fördraget.

5. OFFENTLIGGÖRANDE AV DEN PLANERADE AKTEN

Eftersom parternas planerade beslut kommer att ändra överenskommelsen är det lämpligt att det offentliggörs i *Europeiska unionens officiella tidning* efter antagandet.

Förslag till

RÅDETS BESLUT

om den ståndpunkt som ska intas på Europeiska unionens vägnar beträffande det planerade beslutet av parterna i överenskommelsen om statsstödda exportkrediter

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DETTA BESLUT

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artikel 207.4 första stycket, jämförd med artikel 218.9,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag, och

av följande skäl:

- (1) Överenskommelsen om statsstödda exportkrediter (*överenskommelsen*) är rättsligt bindande i EU i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1233/2011 av den 16 november 2011 om tillämpningen av vissa riktlinjer för statsstödda exportkrediter och om upphävande av rådets beslut 2001/76/EG och 2001/77/EG⁷.
- (2) Parterna i överenskommelsen (*parterna*) enades vid sitt 145:e möte den 17 november 2020 om att genom skriftligt förfarande anta ett beslut om ändring av överenskommelsen för att öka statsstödet till exportkrediter i form av lokala kostnader.
- (3) Det är lämpligt att fastställa den ståndpunkt som ska intas på unionens vägnar avseende det beslut som ska fattas av parterna i överenskommelsen genom skriftligt förfarande, eftersom det planerade beslutet på ett avgörande sätt kommer att kunna påverka innehållet i unionsrätten, med stöd i artikel 2 i förordning (EU) nr 1233/2011.
- (4) Det planerade beslutet att öka statsstödet till lokala kostnader innebär en anpassning av bestämmelserna om stöd till lokala kostnader i överenskommelsen till rådande handels- och produktionsmönster. De globala värdekedjorna har ändrat exportörernas beslut om var varorna anskaffas, och de flesta exportörer anskaffar nu varor från flera länder och i allt högre grad från de länder där köparen finns. För att ge EU:s exportörer större flexibilitet och möjliggöra optimala anskaffningsstrategier bör taket för statsstödet till lokala kostnader höjas från 30 % till 40 % av exportkontraktsvärdet i höginkomstländer och från 30 % till 50 % av exportkontraktsvärdet i medel- och låginkomstländer.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Den ståndpunkt som ska intas på unionens vägnar vid ett skriftligt förfarande mellan parterna i överenskommelsen om statsstödda exportkrediter beträffande det planerade beslutet om att öka statsstödet till lokala kostnader anges i bilagan till detta beslut.

⁷ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1233/2011 av den 16 november 2011 om tillämpningen av vissa riktlinjer för statsstödda exportkrediter och om upphävande av rådets beslut 2001/76/EG och 2001/77/EG (EUT L 326, 8.12.2011, s. 45) (*förordning (EU) nr 1233/2011*).

Artikel 2

Detta beslut riktar sig till kommissionen.

Utfärdat i Bryssel den

*På rådets vägnar
Ordförande*